

Metsänomistajat
PÄIJÄT-HÄME

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Koivun silmu ja lehti

Betula pendula, Betula pubescens

Raudus- ja hieskoivuista kerätään
silmuja, pihkaisia vastapuhjenneita
lehtiä ja nuoria lehtiä siihen
asti, kunnes lehdet ovat täysin
kehittyneet ja kovettuneet.

Keruu aika ja tuotto

Silmut kehittyvät Etelä-Suomessa toukokuussa. Lehdet ovat kovettuneet kesäkuun loppuun mennessä.

Koivun lehtiä kannattaa kerätä kaadetuista tai kaadettavista puista. Hyviä keruupaikkoja ovat myös metsätalouden ulkopuoliset alat kuten metsittyneet pellot. Jos silmuja tai lehtiä kerätään kasvatettavista nuorista puista, niitä kerätään vain kolmasosa¹.

Keruu

Silmut ja pienet hiirenkorvalla olevat lehdet kerätään käsin. Kehittyneempiä lehtiä voidaan kerätä käsin riipimisen lisäksi koneellisesti. Keruutapa määrittyy ostajan laatuvaatimusten mukaan. Yleisimmin myyntiin kerätään täysikasvuisia, mutta vielä pehmeitä lehtiä. Lehtien tulee olla terveitä, tyypillisen värisiä ja tuoksuisia.¹

Keruuastian on oltava suuri, esimerkiksi saavi tai paperisäkki. Lehdet riivitään suoraan keruuastiaan katsoen samalla, ettei sekaan pääse roskia tai huonolaatuisia lehtiä. Täysikasvuisia lehtiä pystytään keräämään käsin noin 3–6 kiloa tunnissa¹.

➡ KOIVUN LEHTIEN KERUU VAATII MAANOMISTAJAN LUVAN.

Käsittely

Silmut ja lehdet on toimitettava jalostajalle vuorokauden kuluttua keruusta. Jos ne laitetaan +5 asteen lämpötilaan, ne säilyvät korkeintaan kaksi vuorokautta.¹

Koivun lehdet on helppo esikuivata huoneenlämmössä ritilän päällä. Varsinainen kuivaus tehdään kuivurissa +30 asteen lämpötilassa.¹

Käyttö

Silmuissa ja vastapuhjenneissa lehdissä on eniten terveydelle suotuisia eteerisiä öljyjä, joten ne ovat parhaita rohdoskäyttöön. Koivunlehtiä käytetään mm. tulehdusten ehkäisyyn, munuais- ja virtsatiettaivoihin, reumatismiin, kuumeen alentamiseen, verenpaineen laskemiseen, suolistovaivoihin ja kuona-aineiden poistamiseen.¹

Koivun silmuja ja lehtiä käytetään ravintolisissä ja rohdoksena esimerkiksi yrtti-juomana ja tinktuurana. Koivua käytetään ruoanlaitossa mausteena ja koristeena. Lehtiä käytetään myös kosmetiikassa, kuten shampoissa ja saippuoissa.

Kaupallinen hyödyntäminen

Maanomistaja voi kerätä itse koivunlehtiä tai myydä keruuoikeuksia kerääjille.

Lähde:

¹ Heli Pirinen (toim.). Luonnontuoteopas. Toimintaympäristö, työskentely ja tuotteistaminen luonnontuotealalla. Opetushallitus. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, 2018. 384 s.